

نقدی علمی بر سند ۲۰۳۰

سید محمد حسین راجی
به اهتمام سید محمد رضا خاتمی
و جمعی از اساتید و دانشجویان

آقایان	خانم‌ها
محسن فوجی	قنبره
محمدصادق شالچیان	ملازاده
محمدجواد هاشمیان	حسین زاده
امیر دربان لقمانی	مرتضی پور
حسین بیک محمدلو	رسولی

سرشناسه : راجی، سیدمحمدحسین.

عنوان و نام پدیدآور : نقدی علمی بر سند ۲۰۳۰/سیدمحمدحسین راجی.

مشخصات نشر : مشهد: کتابستان ماجد، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری : ۲۸۵ ص: جدول (رنگی)، نمودار (رنگی): ۱۴/۵ × ۲۱/۵ سم.

شابک : ۹۷۸۶۰۰۹۸۳۲۲۲۴

وضعیت فهرست نویسی : فیا

موضوع : آموزش و پرورش و دولت -- ایران

موضوع : سازمان ملل متحد. مجمع عمومی. دگرگون ساختن جهان ما: دستور کار ۲۰۳۰ برای توسعه پایدار (۲۰۱۵)

موضوع : Agenda for Sustainable Development ۲۰۳۰ United Nations . General Assembly. Transforming our world: the (۲۰۱۵)

موضوع : Education and state-- Iran

موضوع : کودکان و امور جنسی -- ایران

موضوع : Children and Sex -- Iran

موضوع : کودکان -- ایران -- رفتار جنسی

موضوع : Children -- Sexual behavior -- Iran

رده بندی کنگره : الف ۱۳۹۶۹/ر۱۵ LC۹۶

رده بندی دیویی : ۵۵/۳۷۹

شماره کتابشناسی ملی : ۴۹۵۳۴۹۹

مؤلف:	سید محمدحسین راجی
به اسم:	سیدمحمدرضاخاتمی و جمعی از نویسندگان
ناشر:	کتابستان ماجد
شمارگان:	۱۰۰۰ نسخه
نوبت چاپ:	اول - زمستان ۹۶
صفحه آرای:	احمد محمدآبادی
شابک:	۹۷۸۶۰۰۹۸۳۲۲۲۴
قیمت:	۱۲۰۰۰ تومان

■ مراکز پخش

مشهد. کتابستان ماجد	۰۹۳۵۸۹۱۱۱
ترنجستان مشهد	۰۵۱۱۲۲۱۵۱۰
تهران. شرکت ترنج	۰۱۱۶۶۷۹۰۲۰
قم. ترنجستان کریمه	۰۲۵۳۲۹۴۲۳۳۴

از تمامی نخبگان، صاحب نظران و خوانندگان این اثر خواهشمندیم نظرات، پیشنهادات و انتقادات خود را از طریق آیدی تلگرامی @soada_book با ما در میان بگذارید.

پایگاه نشر آثار حجت الاسلام راجی

www.soada.ir

@Soada_ir

فهرست

■ مقدمه

■ فصل اول: مغایرت سند ۲۰۳۰ با اسناد بالادستی

■ مسئله تعهد: التزام داوطلبانه به یک سند غیر الزام‌آور

■ انطباق سند ملی ۲۰۳۰ با سند تحول آموزش و پرورش؛ ادعایا واقعیت

■ عدم نقض اسناد بالادستی در حوزه‌ی تربیت جنسی

■ فصل دوم: مفهوم‌شناسی اجزای سند ۲۰۳۰

■ مفهوم منع تبعیض

■ کلیشه‌های جنسیتی

■ حق سلامت جنسی و باروری

۶۷	رویه‌های زیانبار
۷۱	حق برخورداری از اشتغال و شرایط مطلوب کار
۷۳	فصل سوم: تیلور ۲۰۳۰ در کشورهای مشهور به توسعه یافتگی
۷۶	الف) معضلات اقتصادی و زیست محیطی
۷۶	تخریب و فاصله طبقاتی در آمریکا
۷۸	هر کودکان
۷۹	فاصله طبقاتی خیره‌کننده
۸۱	سهم ایالات متحده در آلودگی زیست محیطی
۸۴	ب) معضلات اجتماعی
۸۴	امنیت
۸۵	آزادی حمل و نگهداری اسلحه
۸۶	آمار قتل و خودکشی و جرایم
۹۰	بالاترین تعداد زندانیان در جهان
۹۳	حمل سلاح گرم در مدارس
۹۴	مواد مخدر و دارو
۹۶	کازینو و قمار
۹۷	افسرده‌ترین زنان جهان در آمریکا
۹۰	بحران خانواده و مادری
۹۹	فمینیسم و انقلاب جنسی در غرب

۹۹	تغییرات ساختاری در نهاد خانواده	■
۱۰۰	تعارضات مادری	■
۱۰۰	(۱) افزایش طلاق	■
۱۰۲	(۲) افزایش سن ازدواج	■
۱۰۲	(۳) تجرد قطعی	■
۱۰۳	(۴) سقط جنین	■
۱۰۴	(۵) فساد و تجاوز جنسی	■
۱۰۶	(۶) همجنس‌خواهی	■
۱۰۷	ج) معضلات فرهنگی	■
۱۰۷	پیش‌تاز د صنعت هره، نگاری	■
۱۱۱	فصل چهارم: نگاهی گذرا به سند بحوا بیادین آموزش و پرورش	■
۱۱۹	فصل پنجم: نگاهی گذرا به الگوی اسلامی- ایرانی پیشرفت	■
۱۲۲	تحقق عدالت، شعار انقلاب اسلامی	■
۱۲۲	احیاء نهاد خانواده، شعار دیگر انقلاب	■
۱۲۲	دلیل مخالفت انقلاب با توسعه‌ی غربی	■
۱۲۳	جایگاه الگوی اسلامی-ایرانی پیشرفت	■
۱۲۴	گفتمانی وام‌دار از غرب	■
۱۲۹	تفاوت مرحله نظام سازی با مرحله‌ی دولت اسلامی	■

■ فصل ششم: تضاد آشکار سند ۲۰۳۰ با اصول قرآنی

۱۳۳

۱۳۷

قاعده‌ی نفی سبیل

۱۳۷

حدیث اعتلاء

۱۳۷

اجماع فقها

۱۳۸

میره، علما در تثبیت قاعده‌ی نفی سبیل

۱۳۸

امام و مبارزه با کاپیتولاسیون

۱۴۰

حاکم الاسلام ابوترابی و شکنجه‌گر بعثی

۱۴۱

هم‌پیری امت‌الله بروجردی رحمته‌الله علیه

۱۴۲

علما، پیشوایان نهضت مرده علیه ظلم و استبداد

۱۴۳

آن روز که اندر سه در شهر میاده شدند.

۱۴۳

آن یک سطری که میرزا سیرازی نوشت.

۱۴۴

مقابله با سلطه‌ی بیگانه؛ منشأ مبارزات علما

۱۴۶

فریادهای آیت‌الله مدرس در مقابله با رصان

۱۴۶

حرکت آیت‌الله کاشانی، راز پیروزی نهضت ملی شریف

۱۴۸

غرب زدگی روشنفکران و پادشاهان

۱۴۸

عروسک خیمه شب بازی

۱۴۸

مرده شور این سلطنت را ببرند!

۱۴۹

تمام عمرم را در خدمت به ایالات متحده گذراندم

۱۵۰

اتحاد علما بر قاعده‌ی نفی سبیل

- ۱۵۰ چگونگی جمع بین قاعده‌ی نفی سیل و ارتباط با دنیا ■
- ۱۵۲ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و نفی سیل ■
- ۱۵۳ و اما امروز... ■
- ۱۵۵ فصل هفتم: نقدی بر آموزش جنسی کودکان ■
- ۱۶۰ جایگاه خانواده در غرب ■
- ۱۶۹ آسیب‌های جدا کردن کودک از خانواده ■
- ۱۷۰ پیام‌های نادرست شدن بنیان‌های خانواده ■
- ۱۷۱ اصلاحات غربی، ای سامان دادن خانواده ■
- ۱۷۲ مشکل آموزش جنسی چیست؟ ■
- ۱۷۳ سازمان پلند پرند هود (Planned Parenthood) ■
- ۱۷۴ استانداردهای سازمان بهداشت جهانی برای آموزش جنسی ■
- ۱۷۷ آموزش جنسی در تحقیقات روان‌شناختی ■
- ۱۸۱ نتایج چند پژوهش ■
- ۱۸۷ انحرافات جنسی از دیدگاه اسلام ■
- ۱۸۸ عقوبت خودارضایی از دیدگاه اسلام ■
- ۱۹۰ برخی از آثار جسمی و روانی استمناء ■
- ۱۹۲ ۳ نوع دیدگاه در زمینه‌ی روابط جنسی ■
- ۱۹۵ آثار روابط آزاد پسر و دختر در غرب ■
- ۱۹۷ تربیت جنسی از دیدگاه اسلام ■

۱۹۸	تربیت جنسی کودکان از منظر اسلام
۲۰۰	اصطلاح تربیت جنسی
۲۰۱	اصطلاح کودک
۲۰۳	اهداف تربیت جنسی کودک
۲۰۳	تربیت جنسی در مقاطع مختلف زندگی و تحصیلی
۲۰۵	تربیت جنسی در دوره‌ی قبل از مدرسه (پیش‌دبستان)
۲۱۲	تربیت جنسی کودکان دبستانی (دوره ابتدایی)
۲۱۷	تربیت جنسی در دوره‌ی راهنمایی و دبیرستان (نوجوانی)
۲۲۳	تربیت جنسی در دوره تحصیلات دانشگاهی (جوانی)
۲۲۸	مراحل تربیت جنسی فرزندان از تولد تا بزرگسالی در روایات
۲۲۹	الف) مراقبت‌های جنسی فرزندان قبل از تولد
۲۲۹	مرحله (۱) به هنگام ۵ سرنوشتی
۲۲۹	مرحله (۲) پیش از انعقاد نطفه‌ی فرزندان
۲۳۱	مرحله (۳) به هنگام انعقاد نطفه‌ی فرزندان
۲۳۳	مرحله (۴) در دوران بارداری
۲۳۵	ب) مراقبت‌های جنسی فرزندان پس از تولد
۲۳۵	مرحله (۵) هنگام تولد و نوزادی
۲۳۸	مرحله (۶) شیرخوارگی
۲۳۸	مرحله (۷) خردسالی یا کودکی اول

۲۴۲	مرحله ۸) کودکی دوم	■
۲۴۸	مرحله ۹) دوران نوجوانی و بلوغ	■
۲۴۸	مرحله ۱۰) دوران جوانی و ازدواج فرزندان	■
۲۵۵	پیوست: تراریخته	■
۲۵۸	محصولات تراریخته	■
۲۵۸	تعریف و تاریخچه	■
۲۵۹	سیاست کشورهای مختلف در برابر محصولات تراریخته	■
۲۶۳	تراریخته ها در آمریکا و کانادا	■
۲۶۵	مزایا و معایب، باطل گشت، گیاهان تراریخته بر اساس گزارشات موجود	■
۲۶۶	مزیت ها، باطل گشت گیاهان تراریخته	■
۲۷۱	مخاطرات بالفعل گشت گیاهان تراریخته	■
۲۷۹	نتیجه گیری و پیشنهاد	■
۲۷۹	راهکارهای سیاستی پیشنهادی	■
۲۸۴	فهرست منابع و مآخذ	■

مقدمه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

«يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى أَوْلِيَاءَ تَضَاهُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ» ای کسانی که ایمان آورده‌اید، یهود و نصاری را دوستان [خود] مگیرید [که] بعضی از آنان دوستان بعضی دیگرند. و هر کس از شما آن‌ها را به دوستی گیرد، از آنان [هم] خواهد بود. آری، خدا گروه ستمگران را راه نمی‌نماید.

امام صادق (علیه السلام) می‌فرماید: «كَذَبَ مَنْ زَعَمَ أَنَّهُ مِنْ شِيعَتِنَا وَهُوَ مُتَكَلِّفٌ بِعُرْوَةِ غَيْرِنَا»^۱؛ دروغ می‌گوید کسی که گمان می‌کند از شیعیان ما است، در حالی که به غیر ما تمسک می‌جوید.

۱. سوره مائده آیه ۵۱.

۲. صفات الشيعة، شيخ صدوق، ص ۲، حدیث چهارم.

یکی از خطراتی که جوامع اسلامی را تهدید می‌کند، نفوذ تفکر و سبک زندگی معیوب غربی برای از بین بردن هویت و استحاله‌ی اعتقادات کشورها است. این نفوذ در کشورهای اسلامی، به وسیله‌ی دشمنان بیرونی و منافقان درونی محقق می‌شود. برنامه‌ریزی برای تحقق این نفوذ در ایران، به عنوان کشور پیشرو مقاومت در برابر جریان غرب‌گرایی، در سال‌های پس از انقلاب اسلامی با شدت بیشتری دنبال شده است و مهم‌ترین تسهیل‌کننده‌ی این جریان نفوذ در ایران اسلامی، عرب‌زدگان در گروه‌ها و طیف‌های مختلف آن هستند. با بررسی دقیق‌تر، یکی از نقاط اشتراک و اتحاد جناح غرب‌زده در کشور، پنهان شدن در پناه شعار توسعه برای بدست گرفتن مقاصد است.

اما جریان توسعه‌گرا چیست؟ اگر این جریان بتواند به طور کامل بر مقدرات اقتصادی، فرهنگی، سیاسی و کشور ما مسلط شود، چه اتفاقی خواهد افتاد؟ بر فرض تسلط، جریان توسعه‌گرا کشور را چگونه اداره خواهد کرد؟

ما در پی جوابگویی به تمام این سؤالات، هستیم که این مجال، احتیاج به کتاب یا کتاب‌هایی مجزا خواهد داشت؛ اما برای ورود به بحث این کتاب، باید از دریچه‌ی تلنگر به مبحث توسعه‌گرایی وارد شد. مخاطب این کتاب باید بداند که ریشه‌ی گرفتار شدن فرهنگ کشور به تومورهای مثل سند ۲۰۳۰ چیست و در نهایت مردم از موافق تا مخالف این سند باید بدانند که در صورت تسلط بر این جریان توسعه‌گرا بر مقتضیات کشور، چه اتفاقی خواهد افتاد؟

جریان توسعه‌گرا در بیشتر جوامعی که وارد شده و شروع به توسعه واندن کرده است در اولین قدم، محور تعادل اجتماعی را «اقتصاد» تعریف کرد و به اصطلاح «تعدیل کلان جامعه حول محور اقتصاد» را در اولویت قرار داده است. به معنای دقیق‌تر اگر جامعه شامل سه بُعد «سیاست، فرهنگ و اقتصاد» باشد، در مدل جریان توسعه‌گرایی که الگوی خود را از غرب می‌گیرد، سیاست و فرهنگ، مفتون اقتصاد بوده و اقتدار علمی، سیاسی و نظامی وابسته به پول تعریف می‌شود و در

یک کلام همه‌ی عرصه‌ها را به نفع اقتصاد بازتعریف می‌کند.^۱ جریان توسعه‌گرایی داخلی در کتابی با عنوان «الزامات سیاست خارجی توسعه‌گرا»^۲، اساس سیاست خارجه‌ی خود را این‌گونه بیان می‌کند که اگر ایران بخواهد مشکل توسعه‌ی اقتصادی را حل کند، باید سیاست خارجی را به نفع اقتصاد بازتعریف کند.^۳ به عنوان مثال در این کتاب می‌خوانیم: «به نظر می‌رسد بهترین سیاست خارجی برای ایران با توجه به تجارب تاریخی و شرایط ژئوپلیتیکی، سیاست موازنه مثبت یا موازنه باشد. اگر قرار است ایران طی بیست سال آینده به قدرت اول اقتصادی در منطقه غربی آسیا تبدیل گردد به ناچار باید با نظام بین‌الملل تعامل مصالحه‌جویانه داشته باشد؛ هرچند از جهت اخلاقی و وجدانی ممکن است این امر تلخ و دردناک به نظر برسد»^۴.

در مقدمه‌ی کتاب و در مطلب «فلسفه و مبانی» محمود واعظی^۵ با عنوان جایگاه تعامل سازنده در سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران می‌خوانیم: «در شرایط امروز جهان، تحقق برنامه‌های توسعه‌ی ملی، با تحقق سیاست خارجی و تعامل کشورها و نظام بین‌الملل ارتباط بسیار نزدیکی دارد. بر این اساس، راهبردهای تحقق توسعه، از الگوهای گذشته که برپایه‌ی مفاهیمی مانند «دوکفایی، استقلال و...» استوار بودند، از نظر محتوایی فاصله گرفته و به الگوی توسعه‌ی برون‌گرا نزدیک

۱. حجت‌الاسلام حسن روحانی در انتخابات ۱۳۹۲: «ما تا کنون از اقتصاد به سیاست یاد می‌دادیم، حال باید از سیاست خارجه به اقتصاد بارانه بدهیم».

۲. جمعی از نویسندگان، کنفرانس ملی چشم انداز بیست ساله و الزامات سیاست خارجی توسعه‌گرا پژوهش‌های تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام، اسفند ۱۳۸۶.

۳. این کتاب که مجموعه مقالاتی در حوزه سیاست خارجی توسعه‌گرا است، فراخوانی است از طرف مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام در دوران ریاست حجت‌الاسلام حسن روحانی که توسط معاون پژوهش‌های سیاست خارجی مرکز تحقیقات استراتژیک این مرکز، دکتر محمود واعظی، وزیر ارتباطات دولت یازدهم، جمع‌آوری و توسط آقای حسن روحانی و دکتر نوبخت سخنگوی دولت یازدهم رونمایی شد. اساس سیاست خارجه دولت یازدهم، بر اساس تفکر مطروحه در این کتاب پایه‌ریزی و اجرا شده است.

۴. کنفرانس ملی چشم انداز بیست ساله و الزامات سیاست خارجی توسعه‌گرا، مرکز تحقیقات استراتژیک، صفحه ۱۵۶.

۵. رئیس کنفرانس و معاون پژوهش‌های سیاست خارجی مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام.

می‌شوند که البته در این الگو مفاهیم خودکفایی و استقلال باز تعریف شده‌اند. شاخص توسعه‌گرایی حاکم بر جهان کنونی بر اساس راهبرد تعامل می‌باشد چرا که راهبرد انزواگرایی مانع از توسعه می‌شود. در این شرایط، هر برنامه‌ی کلان توسعه‌ی ملی برای دستیابی به موفقیت نیازمند تعامل با جریان‌ات اصلی نظام اقتصاد و سیاست بین‌الملل و استفاده از امکانات جهانی است؛ چرا که این الگوی توسعه مبتنی بر وابستگی متقابل است و يك ضرورت به حساب می‌آید.^۱

در مقاله‌ای دیگر از این کتاب با عنوان «چور هندوستان» به قلم محسن شریعتی‌نیا، از پژوهشگران مجمع تشخیص مصلحت نظام، می‌خوانیم: «کشورها ناگزیرند بخشی از اقتصاد جهانی خود را به نهادهای بین‌المللی واگذار کنند و کشور ما بخشی از اخیرت ناممیت خود را به نهادهای بین‌المللی مثل سازمان ملل واگذار کند».^۲ این تعبیر دقیقی از سیاست خارجه در نگاه توسعه‌گرا است.^۳ یعنی هر چیزی که منجر به تحریم‌ها و اقتصاداى شود و هر مسأله‌ای که همراه با خود عدم توازن با اقتصاد را داشته باشد، هرچند مقوله‌ای ارزشمند و مطابق با ایدئولوژی و اصول اساسی نظام اسلامی و آموزه‌های امام خمینی علیه‌السلام باشد، باید حذف شود. حتی اگر به رسمیت شناختن آن منافع باشد! یا اینکه اگر نظام بین‌المللی سلطه نسبت به فناوری موشکی ما حساس شده است، باید در تخریب صنعت موشکی به تکاپو افتاد؛ توسعه‌گرایان حتی حاضرند آن کشور را نیز پای معامله‌ی اقتصادی بیاورند.

۱. کنفرانس ملی چشم انداز بیست ساله و الزامات سیاست خارجی توسعه گرا، مرکز تحقیقات استراتژیک، صص ۱۹ و ۳۰.

۲. کنفرانس ملی چشم انداز بیست ساله و الزامات سیاست خارجی توسعه گرا، مرکز تحقیقات استراتژیک، صفحه ۸۸.

۳. خودفروختگی غرب گرایان بیش از تمام حکومت‌های خودفروخته است؛ حکومت قاجار که به خود فروختگی معروف بود هم تا این اندازه خود را مرعوب دشمن نمی‌دید؛ محمد تقی بهار درباره امضا نکردن قرارداد ۱۹۱۹ توسط احمدشاه می‌نویسد: «وقتی که بنا بود شاه ایران (احمدشاه) در مجلس ضیافت پادشاه انگلستان در باب قرارداد ۱۹۱۹ که انگلیس آن را منعقد ساخته بود صحبت کند... پس از آن که صورت نطق پادشاه انگلستان را برای شاه آوردند و قرار شد که جوابی تهیه شود شاه از حسن قبول آن سرباز زد و گفت: کسانی که پول گرفته‌اند تصدیق کنند (ولوق الدوله)، من هرگز تصدیق نخواهم کرد!... همان شب ناصرالملک به شاه گفته بود: کار خودت را ضایع کردی! شاه نیز پاسخ داده بود که: اگر در سؤییس کلم فروشی کنم بهتر است تا در چنین مملکتی پادشاه باشم (محمدتقی بهار، تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایران، ج ۱، ص ۲۸).

یا در حوزه فرهنگ، توسعه گرایان وطنی بیان می‌کنند که با بررسی کشورهای توسعه‌یافته برای کشف عوامل رشد اقتصادی، به این نتیجه رسیده‌اند که ۳ درصد رشد اقتصادی کشورهای توسعه‌یافته، نشأت گرفته از حضور پررنگ بانوان در بخش اقتصاد است و عدم حضور مستقیم بانوان در بخش اقتصاد که از نظر تفکر توسعه‌گرا لزوماً به دلیل پرداختن به وظایف خانواده و نقش مادری است، نیمی از جامعه تنها مصرف‌کننده خواهد بود و این مسأله را نوعی عدم توازن اقتصادی تعریف می‌کنند.^۱ به نظر می‌آید سیر حرکت جریان توسعه‌گرا این است که حتی اگر گزاره‌های دینی ما از نگاه توسعه‌گرایان، بخش اقتصاد در تضاد باشد و آن را به چالش بکشد، باید دین به نفع اصلاح اصلاح شود. پایه‌ی تفکر اصلاحات در کشور ما همین است؛ اصلاح فرهنگ بومی و دینی کشور به نفع توسعه و مدرنیته. همان تفکری که قبل از انقلاب، در دوران قاجار به پهلوی یکم بود؛ می‌گفتند اگر می‌خواهیم به سرانجام مطلوب دست پیدا کنیم باید از «وق» یا انگشت پا غربی شویم.^۲ این همان تفکر، منتهی با الفاظی دیگر است.

نکته‌ی دیگر اینکه تفکرات توسعه چگونه و توسط چه ارگان‌هایی وارد کشور می‌شود؟ و چگونه در کشور مبنای عمل قرار می‌گیرد و بر مقتضیات کشور تحمیل می‌گردد؟

بخش عمده‌ی نفوذ تفکر توسعه‌گرا، از طریق دانشگاه‌های کشور است. دانشگاه‌های ما به دست خود، دانشجوی علوم اداری، علوم سیاسی، اقتصاد، جامعه‌شناسی و... را توسعه‌گرا تربیت می‌کنند؛ مکاتب توسعه را به آن‌ها تدریس می‌کنند و آن‌ها پس از فارغ‌التحصیلی، مکاتب توسعه‌گرا را مبنای عمل خود برای اداره جامعه قرار دهند. از دیگر منافذ ورودی برنامه‌های توسعه، قوانین، بخشنامه‌ها و اسناد سازمان ملل و سایر سازمان‌های مرتبط با سازمان ملل، مثل یونسکو، برنامه جهانی غذا (WFP)، سازمان بهداشت جهانی (WHO)، کنوانسیون‌هایی که توسط سازمان ملل ایجاد شده

۱. در فصل هفتم کتاب حاضر درباره نظرات و نگاه‌های فمینیستی بحث مفصلی ارائه شده است.

۲. اشاره دارد به جمله مشهور حسن تقی زاده.

و نهادهای نظارتی ذیل این کنوانسیون‌ها است. گزارش‌هایی که این نهادها در مورد کشورها ارائه داده و بر اساس آن، این کشورها را توییح یا تنبیه می‌کنند، بخشی از منافذ ورودی برنامه‌های توسعه به کشورها است. یکی از نمونه‌های این اسناد، سند توسعه پایدار معروف به سند ۲۰۳۰ سازمان ملل است. بررسی سیر تحول و تأثیر گذاری این سند بر مسائل فرهنگی کشور، موضوع کتاب پیش روست.

۲۰۳۰ سند

در پایان قرن ۲۰ میلادی سازمان ملل و کشورهای عضو تصمیم گرفتند برنامه‌ای در هزاره، سوم برای یکسان‌سازی فرهنگی و به هم پیوستن اقتصادی کشورها و به تعبیری نزدیک شهرزند جهانی و از بین بردن مرزها داشته باشند. آن برنامه «سند توسعه هزاره» نام گذاری شد. اهداف سند توسعه هزاره یا MDG^۱، ۸ بند بود و قرار بر این شد که این برنامه‌ها از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۵ اجرایی شود. این سند مبنای عمل قرار گرفت و اجرایی شد و در سال ۲۰۱۵ سازمان ملل به ریاست آقای بان‌کی مون گزارش اجرا شدن اهداف توسعه هزاره را منتشر کرد.

این برنامه در بخش‌هایی موفق و در بخش‌هایی ناکام‌موفق بود. آقای بان‌کی مون در ابتدای گزارش خود می‌نویسد: «آرمان‌های توسعه هزاره موفق‌ترین جنبش ضد فقر را در طول تاریخ به راه انداخته است». این در حالی است که در کشورهای توسعه یافته فقر و بی‌عدالتی در اوج خود به سر می‌برد. به طوری که وال استریت تبدیل به یکی از هزاران نماد بی‌عدالتی در دنیا شده است.

در سال ۲۰۱۴ نیز تصمیم گرفتند برای ۱۵ سال بعد اهدافی تعیین کنند: اهداف ۱۷ گانه‌ای تدوین و نام آن اهداف، توسعه پایدار یا SDGs^۲ گذاشته شد.^۳

۱. Millennium Development Goals

۲. Sustainable Development Goals اهداف توسعه پایا

۳. حجت الاسلام روحانی در اجلاس سران برای توسعه پایدار ۲۰۱۵ در سازمان ملل متحد، صراحتاً به پایبندی ایران به این سند اشاره می‌کند، ایشان می‌گویند: بدون همکاری گسترده در سه سطح ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی، دست یافتن به «اهداف توسعه پایدار» بسیار دشوار است. این همکاری باید ملهم از آگاهی ناشی از سرنوشت واحد و تعهد مشترک در قبال مسئولیت‌های مهم انسانی باشد.

اهداف توسعه پایدار به این شرح است:

- آرمان ۱- پایان دادن به فقر در همه اشکال آن؛
- آرمان ۲- پایان دادن به گرسنگی، دستیابی به امنیت غذایی و بهبود تغذیه و ترویج کشاورزی پایدار؛
- آرمان ۳- تأمین زندگی‌های سالم و ترویج و تأمین رفاه برای همگان در همه ستین؛
- آرمان ۴- تأمین آموزش جامع و برابر و ترویج فرصت‌های یادگیری مادام‌العمر برای همه؛
- آرمان ۵- تأمین برابری جنسیتی و توانمند کردن همه زنان و دختران؛
- آرمان ۶- تأمین عدالت پایدار و قابلیت دسترسی به آب و بهداشت برای همه؛
- آرمان ۷- تأمین دسترسی به انرژی، ایدار، مطمئن، قابل تهیه و پیشرفته و مدرن برای همه؛
- آرمان ۸- ترویج رشد اقتصادی، شغل کامل و مداوم و مولد و شایسته برای همه؛
- آرمان ۹- ایجاد زیرساخت‌های قابل احیا، ترویج صنعتی سازی پایدار و پرورش نوآوری‌ها؛
- آرمان ۱۰- کاهش نابرابری درون و مابین کشورها؛
- آرمان ۱۱- ساخت شهرها و سکونت‌گاه‌های انسانی جامع، قابل احیاء و پایدار؛
- آرمان ۱۲- تأمین الگوهای پایدار تولید و مصرف؛
- آرمان ۱۳- انجام اقدام فوری برای نبرد با تغییرات اقلیمی و اثرات آن؛
- آرمان ۱۴- نگهداری و استفاده پایدار از اقیانوس‌ها، دریاها و منابع دریایی برای توسعه پایدار؛
- آرمان ۱۵- محافظت، اعاده و ترویج استفاده پایدار از اکوسیستم‌های زمینی، مدیریت پایدار جنگل، مبارزه با بیابان‌زایی و متوقف ساختن تخریب زمین‌ها و

احیاء آن‌ها؛

آرمان ۱۶ - ارتقاء جوامع کامل و آرام و صلح طلب برای توسعه‌ی پایدار و فراهم نمودن دسترسی به عدالت برای همه و ایجاد نهادهای جامع، قابل اتکاء و موثر در همه سطوح؛

آرمان ۱۷ - تقویت اهداف اجرا و احیاء مشارکت جهانی برای توسعه‌ی پایدار. اهداف هفده گانه فوق که جاذبه‌ی بسیاری داشت، برای سال‌های ۲۰۱۵ تا ابتدای سال ۲۰۳۰ مشخص شد. چهارمین هدف آن نیز بحث آموزش است. در سازمان ملل به این نتیجه رسیده‌اند که اگر بخواهند سایر اهداف هفده گانه هم محقق شود، زیرساخت‌ها، آن‌ها بخش آموزش است. اگر بخش آموزش محقق نشود سایر اهداف هم محقق نخواهد شد.

در مجمع جهانی آموزش و به نسکو تصمیم بر آن شد که سندی مجزا و چهارچوبی اجرایی برای هدف چهارم برسد، پایدار تدوین کنند. در سال ۲۰۱۵ این سند تدوین و آماده شد. در مجمع جهانی آموزش که در سطح وزرا برگزار شده بود، وزیر آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران نیز شرکت و سخنرانی کرده و اجرای سند ۲۰۳۰ را می‌پذیرد. این سند از طریق وزارت آموزش و پرورش در شهریور ماه ۱۳۹۴ مورد پذیرش قرار گرفت.

در بهمن ۱۳۹۴ وزارت آموزش و پرورش در جلسه‌ی هیئت وزیران پیشنهاد می‌کند که برای سند جهانی آموزش ۲۰۳۰ چهارچوب ملی و راهبردهای اجرایی در سطح ملی تدوین شود. این مسأله در ۲۱ شهریور ۱۳۹۵، هفت ماه پس از پیشنهاد آموزش و پرورش، در هیئت وزیران تصویب شد و ۴ روز پس از آن معاون اول رئیس جمهور در ۱۳۹۵/۶/۲۵ در نامه‌ای به وزارت آموزش و پرورش، دستور تشکیل کمیته تدوین سند ملی آموزش ۲۰۳۰ را می‌دهد. اعضای آن توسط معاون اول، مشخص و در آن نامه به صراحت نوشته می‌شود برای تحقق اهداف و تعهدات برنامه آموزش جهانی ۲۰۳۰ و برای تحقق اهداف و تعهدات اهداف توسعه

پایدار...؛ یعنی رسماً اشاره به تعهدات ایران برای اجرای سند ۲۰۳۰ و اجرای اهداف توسعه پایدار می‌کنند.

آذرماه ۱۳۹۵ این سند توسط آموزش پرورش رونمایی و علنی می‌شود. و این آغاز اطلاع اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی از این سند است. در تاریخ ۲۲ دی ماه ۱۳۹۵ آقای مخبر دزفولی، دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی، در جلسه‌ی ستاد راهبردی نقشه‌ی جامع علمی کشور به شدت از وزارت آموزش و پرورش و وزارت علوم به خاطر دور زدن شورای عالی انقلاب فرهنگی گله می‌کنند. این گفت و گوها بین سولت، شورای عالی انقلاب فرهنگی ادامه پیدا می‌کند و دولت اعتراف به اشتباه خود می‌نماید. معاون شورای عالی از شورا می‌خواهد که مسئله را به محضر رهبری نرسانند. موضوع را بین خود فیصله دهند.

این گفت و گوها همچنان ادامه داشت تا آنجا که قرار بود در اسفند ۱۳۹۵، در جلسه شورای عالی انقلاب فرهنگی به این موضوع بپردازند. در این جلسه آقای روحانی بررسی این سند را به جلسه بعد شورا موکول می‌کنند. یعنی در آن جلسه هم به موضوع نپرداختند!

پس از این اتفاقات، سرانجام در فروردین ماه ۱۳۹۶ مقام معظم رهبری «انظار» شخصاً ورود پیدا می‌کنند و جلو این قضیه را می‌گیرند. این اقدام، در ۱۰ اردیبهشت ماه ۱۳۹۶ آقای جهانگیری بخشنامه‌ای مبنی بر توقف اجرای سند ۲۰۳۰ صادر می‌کنند. در ۱۷ اردیبهشت ماه هم مقام معظم رهبری «انظار» در دیدار با فرهنگیان مسأله مخالفت خود را بطور عمومی اعلام نمودند و مخالفت خود با این سند را توضیح دادند. پس از این ابلاغ، نیروهای انقلابی به تدریس مسأله پرداختند و اجماعی در بین ارزش مداران و کسانی که دغدغه دین دارند بوجود آمد و دولت مجبور شد در جلسه شورای عالی انقلاب فرهنگی به این مسأله بپردازد و قول ملغی کردن آن را بدهد. هر چند که با زیرکی تمام، در مصوبه‌ی شورای عالی انقلاب فرهنگی اینگونه نوشت: هر سندی که مغایر با اسناد بالادستی جمهوری

اسلامی است ملغی است؛ و هیچ اشاره‌ای به سند ۲۰۳۰ نکرد و فقط به قول شفاهی درباره‌ی لغو آن بسنده کرد.

در نهایت در تیرماه ۱۳۹۶ مقام معظم رهبری با حکم حکومتی دستور لغو رسمی سند ۲۰۳۰ را دادند.

اما نکته تاسف‌بار ادامه دادن و دامن زدن به این سند در اجتماعات مختلف توسط غر-گرایان توسعه‌گرا است. آنان دست از سند ۲۰۳۰ برنمی‌دارند؛ زیرا قائل بر آبادی دنیا به هر قیمتی هستند.

هجمه به منتقدان سند ۲۰۳۰ و نگاه‌های سطحی و غفلت نخبگان جامعه، لزوم تدوین کتب در زمینه‌ی سند ۲۰۳۰ به دور از دعوای و جنجال‌های سیاسی را به عینه نشان می‌دهد.

این کتاب خلاصه از مباحث مرتبط با سند ۲۰۳۰، خصوصاً بند ۴ این سند که برای گروهی از نخبگان دانشگاهی تدوین شده است، می‌باشد. این کتاب بطور کامل با اسناد معتبر جمع‌آوری شده و به هیچ عنوان به دنبال حمایت یا تخریب جریان سیاسی خاصی نیست. بر خود می‌دانم از اساتید و دانشجویان خصوصاً آقایان سیدمحمدرضا خاتمی، محسن فوجی، محمدصادق شالچیان، حسین بیگ‌محمدلو، امیررضا جلالیان، احمد محمدآبادی، سید دربان‌لقمانی، محمدجواد هاشمیان و خانم‌ها قنبری، ملازاده، مرتضی‌پور، حسین‌زاده، رسولی و سایر دوستانی که در این زمینه به صورت شبانه‌روزی زحمات زیادی کرده‌اند تشکر و قدردانی کنم. ان شاءالله این اندک، مورد رضایت حجت بن الحسن علیه السلام قرار گرفته باشد و عاقبت همه ما را ختم به شهادت قرار بدهد.

عید سعید غدیر

شهریور ۱۳۹۶

سید محمد حسین راجی